

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології

Кафедра української літератури

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Головні сили творчого синтезу

Освітня програма	Українська мова і література Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література
Галузь знань	01Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри Протокол №1 від
“27” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Головні сили творчого синтезу
Викладач (-і)	Піхманець Роман Володимирович
Контактний телефон викладача	095-105-76-16
E-mail викладача	kaf.lit@ukr.net
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	60 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Природа і сутність художнього чуття, фантазії і мислення
2. Анотація до курсу	
<p>У психології творчості одним із центральних є вивчення тих сил, що визначають художній результат. Ними є художнє чуття, фантазія і мислення, а також художні асоціації як безпосередні механізми творення. З'ясування їх сутності, природи й характерних ознак тісно пов'язане зі специфікою художнього мислення. Донедавна (а нерідко, буває, що й нині) ту чи ту форму пізнання визначали за його домінантними функціональними одиницями, а відтак ідентифікували художнє мислення безпосередньо і суто з образом. Хоча останній властивий також іншим видам пізнавальної діяльності. Справа не в образі як такому, а в його місці в структурній цілості, співвідношенням з іншими компонентами та психологічній основі.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета викладання спецкурсу «Головні сили творчого синтезу» полягає у тому, щоб ознайомити студентів із новітніми підходами до розуміння природи, місця і ролі кожного з головних психологічних компонентів, що визначають специфіку художнього виду духовно-творчої діяльності, а також внутрішньо-динамічною організованістю між ними й ієрархічною узгодженістю.</p> <p>Завдання курсу зводиться до того, щоби з'ясувати специфіку, сутність і характеристичні ознаки художнього виду пізнавальної діяльності крізь призму кожного з головних психологічних елементів творчого синтезу та їх конкретної ролі в структуруванні явища.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Наслідком вивчення курсу повинно стати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • спроможність вирішувати в процесі навчання й подальшої професійної діяльності спеціалізовані завдання в галузі літературознавства й суміжних наук, опираючись на новітню теорію й методологію; • уміння трансферу сучасних наукових досягнень у загальноосвітні навчальні заклади, зокрема в практику викладання української літератури; • здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями, науковими принципами й ефективними підходами, реалізовувати сучасні методики й освітні технології викладання літератури в школі; • здатність бути креативним, ефективно застосовуючи здобуті знання в практичній галузі; • уміння ставити й вирішувати науково-філологічні і навчальні проблеми, залучаючи досвід суміжних наук; • здатність визначати місце і роль психологічних сил у процесах творення, а також їх сутність і природу; • розуміння психологічних механізмів виникнення і розгортання художнього задуму; • спроможність визначати генетичну основу розвинених видів пізнавальної 	

діяльності і практично застосовувати отримані знання для забезпечення навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах;

- уміння розрізняти головні функціональні одиниці розвинених видів пізнавальної діяльності;
- здатність фахово визначати специфіку художнього пізнання і використовувати відповідні знання у професійній діяльності;
- розуміння психологічних механізмів виникнення художньо-естетичного враження для підвищення ефективності уроків української літератури.
- вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, використовувати її для організації ефективної комунікації та навчання;
- осмислювати літературознавчі концепції, володіти методами літературознавчих досліджень, компаративного аналізу, інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури, усної народної творчості;
- уміти аналізувати й застосовувати у практичній діяльності набуті знання про закономірності літературного процесу на діахронному і синхронному зрізах і творчість знакових письменників у національному і світовому контексті;
- уміти аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сферах літературознавства, мовознавства, методики навчання фахових дисциплін; оцінювати результати власних наукових досліджень з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних технологій;
- ПРН 18 – оцінювати розвиток мовознавчої, літературознавчої думки від давнини до сучасності, знати відомі праці українських і зарубіжних філософів, лінгвістів, культурологів, літературознавців.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	30

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий
Восьмий	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)	Четвертий	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Система головних сил творчого синтезу Тема 1. Художнє чуття. Художнє чуття як опорна властивість художньої обдарованості. Психологічні механізми формування художнього чуття. Художнє чуття як	Лекція 2 год., практичні заняття 2 год., самостійна робота 5 год.	1-15	опрацювати відповідні наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка - 5	упродовж семестру згідно з розкладом занять

рушійна сила творчого процесу. Роль художнього чуття у виникненні естетичного ефекту. Особливості вивчення художнього чуття в школі.					
Тема 2. Художня фантазія. Співвідношення понять «творча уява» й «фантазія». Природа художньої фантазії. Місце і роль художньої фантазії в процесах творення. Специфіка художньої фантазії. Проблеми вивчення художньої фантазії в школі.	Лекція 2 год., практичні заняття 2 год., самостійна робота 5 год.	1-15	опрацювати відповідні наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	упродовж семестру згідно розкладом занять 3
Тема 3. Художнє мислення. Художнє мислення як загальнотеоретична і літературознавча категорія. Місце і роль художнього мислення в процесах творчого синтезу. Художнє мислення у системі головних сил творчого синтезу.	Практичні заняття 2 год., самостійна робота 5 год.	1-15	опрацювати відповідні наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	упродовж семестру згідно розкладом занять 3
Тема 4. Художні асоціації. Художні асоціації як безпосередні механізми творчих знахідок. Головні закони асоціації ідей і образів. Концепція художніх асоціацій Івана Франка. Роль асоціативних щеплень	Лекція 2 год., практичні заняття 2 год., самостійна робота 5 год.	1-15	опрацювати відповідні наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	упродовж семестру згідно розкладом занять 3

у знаходженні нових художніх рішень. Творчі можливості асоціативних комбінацій. Специфіка асоціативно-творчих дій. Методика вивчення художніх асоціацій у школі.					
Змістовий модуль 2. Специфіка художнього пізнання крізь призму головних сил творчого синтезу Тема 5. Художнє мислення в системі головних видів пізнавальної діяльності. Основні види діяльності, їх психологічні основи й домінуючі функціональні одиниці. Художнє мислення як наукова проблема. Концепція образу й слова О. Потебні як пізнавальних чинників. Структурне співвідношення психологічних сил як генетична основа розвинених видів мисленої діяльності	Лекція 2 год., практичні заняття 2 год., самостійна робота 5 год.	1-15	опрацювати відповідні наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	упродовж семестру згідно розкладом занять 3
Тема 6. Художньо-творче мислення письменника як процес. Закономірності художнього-творчого мислення. Психологічні механізми виникнення художнього задуму. Кристалізація художнього задуму і роль у цих процесах головних сил творчого задуму. Проблема	Лекція 2 год., практичні заняття 4 год., самостійна робота 5 год.	1-15	опрацювати відповідні наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	упродовж семестру згідно розкладом занять 3

завершального етапу творчого мислення письменника. Особливості вивчення динаміки творчої думки в школі.					
Тема 7. Психологічні механізми виникнення художньо-естетичного враження. Виникнення естетичного ефекту як наукова проблема. Головні підходи до з'ясування психологічних механізмів виникнення естетичного враження. Сюжетно-композиційний рівень як сфера формування художньої якості. Асоціативно-образний рівень. Рівень стилістики. Ритм як чинник формування художньо-естетичного ефекту. Особливості вивчення виникнення художнього враження на уроках української літератури.	Лекція 2 год., практичні заняття 2+2 год. к. р..	1-15	опрацювати відповідні наукові джерела (2-4 години)	Максимальна оцінка – 5	упродовж семестру згідно розкладом занять 3
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи (Див. пункт «9.3. Види контролю» Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Загальні 100 балів охоплюють: 40 балів за практичні заняття, 30 балів за підсумкову контрольну роботу і 30 балів за реферат.				
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань				
Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх запланованих програмою курсу форм навчальної				

	роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для зарахування курсу –50.
7. Політика курсу	
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2	
8. Рекомендована література	
<p>1. Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.. / За ред.. М. Зубицької. Львів, 2002.</p> <p>2. Арнаудов М. Психологія літературного творчества. М., 1970.</p> <p>3. Брюховецький В. Специфіка і функції літературно-критичної діяльності. К.: Наукова думка, 1986.</p> <p>4. Васадзе А. Проблема художественного чувства: Вопросы психологи художественного творчества. Тбилиси, 1978.</p> <p>5. Выготский Л. Психология искусства. М., 19987.</p> <p>6. В'язовський Г. Творче мислення письменника. К., 1982.</p> <p>7. Гроф С. За пределами мозга: Рождение, смерть и трансценденция в психотерапии. М., 1913.</p> <p>8. Гроф С. Путишествие в поискахсебя. М., 2008.</p> <p>9. Піхманець Р. Методологічні аспекти вивчення творчого процесу. <i>Слово і час</i>. 1990. № 11. С. 67–76.</p> <p>10. Піхманець Р. Психологія художньої творчості: Теоретичні та методологічні аспекти. К., 1991.</p> <p>11. Психологія художественного творчества: Хрестоматия. Минск, 1999.</p> <p>12. Розет И. Психология фантазии. Минск, 1997.</p> <p>13. Уилбер К. Проект Атман: Трансперсональний взгляд на человеческое развитие. М., 2004.</p> <p>14. Уилбер К. Очи познания: Интегральный мир. Минск, 2016.</p> <p>15. Франко І. Із секретів поетичної творчості. К., 1969.</p>	

Викладач: професор Піхманець Роман Володимирович